

O HRVATIMA I NJIHOVOJ BAŠTINI NA SKUPU U SYDNEYU

Prikaz skupa »Heritage and New Horizons: Croatia and Croatians in a Global Context Conference 2024«¹

Na Sveučilištu Macquarie u Sydneyu je od 8. do 11. veljače 2024. održan međunarodni znanstveni skup *Heritage and New Horizons: Croatia and Croatians in a Global Context*. Skup je organizirao Centar za hrvatske studije Sveučilišta Macquarie (Macquarie University Croatian Studies Centre) sa Zakladom hrvatskih studija (Croatian Studies Foundation) u povodu 40. godišnjice osnivanja studija hrvatskoga jezika na Sveučilištu Macquarie. Članovi Organizacijskoga odbora skupa bili su: Jasna Novak Milić, Danijel Džino, Mark Matić i Anthony Gurlica. Tijekom prvih triju dana održana su izlaganja, a četvrti je dan organiziran izlet u Wollongong. Sudjelovanje i praćenje skupa bilo je omogućeno i preko platforme Zoom. Skup je otvoren pozdravnim govorima organizatora. Prvo plenarno izlaganje održali su Vesna Drapac sa Sveučilišta Adelaide i Ivan Hrstić iz Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, prikazavši veze između Jugoslavije i Australske laburističke stranke te razvoj politike, ideologije i identiteta Hrvata u Australiji. Nakon izlaganja, rasprave i kratke stanke skup se nastavio u četiri paralelne sekcije s po tri ili četiri izlaganja.

Prva sekcija obuhvaćala je teme koje se odnose na baštinu, a otvorile su je Karolina Vrban Zrinski i Lina Malek sa Sveučilišta u Zagrebu s izlaganjem o tradiciji i kulturi općine Bistra. Govorile su o jezično-stilskim osobitostima usmene književnosti i folkloru te tradicionalnome nakitu toga kraja. Drugo izlaganje održali su Janja Kovač iz Muzeja Međimurja Čakovec i Anđelko Vlašić sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Govorili su o važnosti međimurskih *popevka* u hrvatskoj kulturi. Tomislav Košta sa Sveučilišta u Zadru izlagao je o uključivanju klapskoga pjevanja u glazbeno obrazovanje i izvannastavne aktivnosti. Posljednje izlaganje u prvoj sekciji održala je Tamara Jurkić Sviben sa Sveučilišta u Zagrebu koja je analizirala koliko hrvatski skladatelji rođeni nakon 1950. glazbom ističu svoj nacionalni identitet. U drugoj sekciji teme su bile povezane s hrvatskom poviješću. Dubravka Zima sa

¹ Ovaj je rad nastao u okviru projekata Razvoj modela digitalne infrastrukture Staroslavenskoga instituta – DigiSTIN, koji financira Europska unija – NextGenerationEU. Za iznesene stavove i mišljenja odgovorni su samo autori te ti stavovi ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Sveučilišta u Zagrebu imala je izlaganje o odrastanju djece i mladih u Hrvatskoj od početka XIX. st., u razdoblju u kojemu dolazi do snažnoga razvoja hrvatskoga nacionalnog identiteta, do kraja XX. st. Ivan Tepeš iz Hrvatske matice iseljenika izlagao je o odnosu Franje Tuđmana i hrvatske dijaspore u vrijeme socijalističke Jugoslavije, Ilija Šutalo o Hrvatima koji su bili dio australske vojne jedinice *Australian Imperial Force* i novozelandske vojne jedinice *New Zealand Expeditionary Force*, a Stipe Kekez sa Sveučilišta Trinity u Dublinu o tome je li Hrvatska bila dio zapadnoeuropskoga kruga, ne isključujući pritom ni balkansku sastavnicu. U trećoj sekciji, koja je uglavnom obrađivala književne teme, Katarina Ivon sa Sveučilišta u Zadru održala je izlaganje o hrvatskoj književnici Jagodi Truhelki. Jasna Šego sa Sveučilišta Slavonski Brod predstavila je dvije zbirke kratkih priča koje su napisali hrvatski autori u Kanadi: *Truplo puno meda* Josipa Novakovića i *Gdje ruže rastu* Nikoline Ivanković. Helena Brautović sa Sveučilišta u Dubrovniku usporedila je književne radove nastale u Dalmaciji i Engleskoj u XVI. i XVII. st. Josip Miletić sa Sveučilišta u Zadru i Ivana Dizdar s humanističkoga odsjeka Šleskoga sveučilišta u Katowicama dali su pregled pjesama koje odražavaju mišljenja hrvatske dijaspore o jugoslavenskom komunističkom totalitarnom režimu. Četvrta sekcija bila je posvećena jezičnim temama. Tihana Kraš sa Sveučilišta u Rijeci govorila je o rezultatima eksperimentalnoga proučavanja ispuštanja zamjenica na položaju subjekta u hrvatskome jeziku, Jadranka Buvinić i Mirela Majstorović iz Agencije za odgoj i obrazovanje o tome kako nastavnici razvijaju svoje jezične aktivnosti i vještine u skladu s novim kurikulumom. Posljednje izlaganje u ovoj sekciji, o usvajanju naglasaka pri učenju hrvatskoga kao inoga jezika, održala je Ivančica Banković-Mandić sa Sveučilišta u Zagrebu. Na kraju prvoga dana skupa prikazan je dokumentarni film Petera Pecotića *The Countryman*² o susretu Australca hrvatskoga podrijetla s čovjekom aboridžinskih i hrvatskih korijena.

Drugoga dana skupa plenarno izlaganje održala je Lidija Cvikić sa Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Regensburgu o razvoju hrvatskoga kao nasljednoga jezika kod druge i treće generacije imigranata. S pomoću mrežnoga upitnika, koji je ispunilo 48 ispitanika, pripadnika druge ili treće generacije djece hrvatskih imigranata u Australiji, Novome Zelandu i Kanadi, utvrđeno je da se te generacije jako razlikuju po poznavanju hrvatskoga jezika i izloženosti hrvatskomu jeziku u djetinjstvu te interesu za pohađanje nastave hrvatskoga jezika, ali da se njihovi stavovi prema hrvatskome jeziku i uporabi standardnoga jezika i dijalekata ne razlikuju.

Skup je nastavljen četirima paralelnim sekcijama. U prvoj sekciji teme su se pretežito odnosile na hrvatsku književnost. Dean Slavić sa Sveučilišta u Zagrebu održao je izlaganje o parabolama, u prvome redu u djelima Mile Budaka (posebno u romanu *Gospodin Tome*), Diana Njegovan sa Sveučilišta u Grazu o knjigama Ive Andrića *Ex Ponto* i *Anxieties*, a Josip Lasić sa Sveučilišta u Zadru o korpusnoj analizi

² Više informacije o filmu ovdje: <https://www.imdb.com/title/tt17500286/> (pristupljeno 5. III. 2024).

Izlagači i organizatori skupa ispred crkve Hrvatskoga katoličkog centra u Wollongongu (Zaklada hrvatskih studija, 2024) /Presenters and organisers of the conference in front of the church of the Croatian Catholic Centre in Wollongong (Croatian Studies Foundation, 2024)

hrvatskih pjesmama iz 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća koje su izvedene na popularnim festivalima u Hrvatskoj. Vladimira Rezo sa Sveučilišta u Zagrebu analizirala je kulturološki podtekst djela *Jaša Dalmatin, Viceroy of Gujarat* Ivane Brlić-Mažuranić. Druga paralelna sekcija uglavnom je bila posvećena poučavanju hrvatskoga kao nasljednoga jezika u obitelji te održavanju hrvatske kulture među Hrvatima izvan Hrvatske. Josip Bruno Bilić sa Sveučilišta u Buenos Airesu govorio je o učenju hrvatskoga jezika u obitelji imigranata u Argentini. Jasna Novak Milić sa Sveučilišta Macquarie predstavila je rezultate istraživanja u kojemu je intervjuirala nekoliko obitelji doseljenika o načinu na koji se koriste hrvatskim jezikom u obitelji. Luka Budak sa Sveučilišta Macquarie i Marijana Borić iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti govorili su o posjetu hrvatskim zajednicama iz Dalmacije u Novome Zelandu, o načinu kako doseljeni Hrvati tamo održavaju i predstavljaju svoju kulturu unutar svoje zajednice te u muzejima, knjižnicama i ostalim kulturnim ustanovama. Susan Sisko sa Sveučilišta Griffith u Brisbaneu izlagala je o tome kako Hrvati rođeni u Australiji uče hrvatski i koliku vezu osjećaju sa svojim hrvatskim korijenima te spomenula podatak da 2016. u Australiji živi 176 952 stanovnika hrvatskoga podrijetla, od kojih 133 264 pripada prvoj i drugoj generaciji Hrvata rođenih u Australiji. U trećoj paralelnoj sekciji govorilo se o sportu. Dino Vukšić s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i Andrej Ivan Nuredinović sa Sveučilišta u Zagrebu govorili su o nogometnome klubu Sydney United, koji su osnovali Hrvati, te o osjećajima navijača koji prate taj klub. Donata Vidaković Samaržija sa Sveučilišta u Zadru dala je povijesni pregled najvažnijih postignuća hrvatskih sportaša na svjetskim natjecanjima. Proučavala je i koliko su učenici osnovnih i srednjih škola te studenti upoznati s tim sportašima i njihovim postignućima te je analizirala koliko ih upoznatost s tim postignućima inspirira da se bave sportom. Matija Mato Škerbić sa Sveučilišta u Zagrebu govorio je o akademskoj disciplini filozofije sporta te kako se

moгу provoditi različita istraživanja povezana s njom. Četvrta se sekcija uglavnom odnosila na hrvatsku povijest. Emil Mihajlov sa Sveučilišta Macquarie govorio je o povijesnoj važnosti otoka Palagruže kao Diomedova svetišta. Mark Matić sa Sveučilišta Macquarie govorio je o prvim hrvatskim gradovima nastalim tijekom grčke kolonizacije Dalmacije i natpisima zabilježenima u njima. Ewan S. Coopey sa Sveučilišta Macquarie održao je izlaganje o vojnim spomenicima nastalima i proširenima u ranocarskoj Dalmaciji. Silvia Bekavac i Željko Miletić sa Sveučilišta u Zadru govorili su o važnosti Rodičeve ceste, otvorene 1878. kod Biokova, a koja je povezivala Jadransko more s Hercegovinom.

Predstavljene su izložbe Ivane Hebrang Grgić s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod naslovom *They Wrote in Glagolitic Script* i predsjednice Američkoga hrvatskoga kongresa Nade Pritisanac Matulich *Tie of Prominent Croatian Women and Men in the Diaspora*. Na nekoliko postera prikazano je glagoljično pismo. Slijedile su tri poslijepodnevne sekcije. U prvoj sekciji govorilo se o suvremenim hrvatskim temama. Tomislav Majić s Veučilišta Hrvatsko zagorje Krapina dao je pregled povijesnoga razvoja hrvatske ekonomije od 1992. do danas. Jozo Rogošić sa Sveučilišta u Zadru i Antonela Musa sa Sveučilišta u Mostaru govorili su o doprinosu Hrvata u području znanosti, tehnologije i inovacija te o vezama kulturne baštine s ekološkim znanostima kao mogućnosti nove interdisciplinarnе suradnje. Anamarija Frankić i Ante Juričev-Martinčev sa Sveučilišta u Zadru govorili su o povijesnoj i ekološkoj važnosti školjaka kamenica (*Ostrea edulis*). Anamarija Frankić održala je i sljedeće izlaganje s Anom Yael Prelog iz tvrtke CROdelicious iz Zagreba o proizvodnji meda u Hrvatskoj. U drugoj je sekciji bilo riječi o učenju hrvatskoga kao inoga³ jezika. Lidija Cvikić sa Sveučilišta u Zagrebu te Milan Bošnjak iz Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske održali su izlaganje o učenju te očuvanju hrvatskoga jezika izvan Hrvatske. Jelena Vignjević sa Sveučilišta u Zagrebu održala je izlaganje o ulozi škola u očuvanju jezičnoga identiteta. Frane Karabatić sa Sveučilišta Texas u Austinu govorio je o učenju hrvatskoga jezika na mrežnoj stranici *Tako lako*,⁴ koja sadržava tekst podijeljen u cjeline koji služi početnicima za učenje komuniciranja na hrvatskome jeziku. Josip Lasić sa Sveučilišta u Zadru i Željka Macan sa Sveučilišta u Rijeci govorili su o prebacivanju kodova (engl. *code-switching*), navodeći primjer Hrvata koji se vratio iz Amerike iz televizijske serije *Prosjaci i sino-vi*. Na svečanoj su večeri u dvorani *Curzon Hall* u Sydneyu, na kojoj je hrvatsku glazbu izvodio tamburaški orkestar *Pajdaši*, organizatori zahvalili sudionicima sku-

³ U engleskome se naziv *second language* često upotrebljava za svaki jezik koji nije materinski, što u hrvatskome može biti višeznačno, pa Jelaska (2007: 89) predlaže naziv *ini jezik*. Prema tome, ini jezik obuhvaća svaki nematerinski jezik bez obzira na to na koji ga način govornik usvaja.

⁴ Više o aplikaciji ovdje: <https://croatian.takolako.org/> (11. 3. 2024.)

pa i svima onima koji se bave održavanjem hrvatskoga identiteta i baštine, posebno izvan Hrvatske.

Treći i posljednji dan izlaganja sastojao se od četiriju uzastopnih sekcija. Prva sekcija uglavnom je bila povezana s turizmom i poslovanjem u Hrvatskoj. Prvo izlaganje prve sekcije održao je Frano Plišić iz tvrtke UNUS CURICUM koji je govorio o razvojnim mogućnostima turizma u Hrvatskoj s obzirom na sve zahtjevnije međunarodno turističko tržište. Srećko Koralija sa Sveučilišta Vrije Amsterdam govorio je o pojmu karizme te analizirao kako se taj pojam tijekom povijesti razvijao u Hrvatskoj na vjerskome i političkome planu, poseban naglasak stavivši na karizmatične govore koji su utjecali na ekonomiju, obrazovanje i politiku. Marija Benić Penava sa Sveučilišta Dubrovnik govorila je o turističkoj važnosti Staroga grada u Dubrovniku, povezano s filmskom popularnošću toga mjesta. Ističe da turisti vrlo često dolaze u Dubrovnik zbog filmova, a ne zbog njegove povijesne važnosti. Druga sekcija bila je posvećena hrvatskoj povijesnoj baštini te je u njoj predstavljeno nekoliko tema povezanih s glagoljaškom baštinom i izdanjima Hrvata u Australiji. Marko Brkljačić iz Staroslavenskoga instituta u Zagrebu govorio je o glagoljaškoj baštini, posebno o zapisima, pjevanjima i spomenicima. U sklopu izlaganju prikazao je i kratak promidžbeni film, istaknuvši kako su kratki filmovi dobro sredstvo popularizacije hrvatske baštine. Drugo izlaganje u sekciji održala je Ana Barbarić sa Sveučilišta u Zagrebu, koja je govorila o digitalizaciji i pohrani novina koje su objavljivali Hrvati u Australiji. Predstavila je i strategije za nadogradnju i razvoj postojećih digitalnih zbirka. Ivana Hebrang Grgić sa Sveučilišta u Zagrebu u svojem izlaganju dala je pregled knjiga koje su Hrvati izdali u Australiji i Novome Zelandu te opisala kako se te knjige mogu digitalizirati te dati na korištenje s pomoću digitalnoga repozitorija. Također je spomenula statističke podatke o korištenju tim repozitorijem. Ana Mihaljević iz Staroslavenskoga instituta u Zagrebu i Josip Mihaljević iz Leksikografskoga Zavoda Miroslav Krleža održali su izlaganje o bazama i mrežnim izvorima Staroslavenskoga instituta u Zagrebu. Ana Mihaljević u uvodu je sudionike skupa upoznala s radom Staroslavenskoga instituta te proučavanjem glagoljice i posebno predstavila novi projekt digitalizacije glagoljične baštine. Josip Mihaljević prikazao je mrežne igre za učenje glagoljice i rad na mrežnoj inačici *Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije* koji se trenutačno razvija te će uskoro biti javno dostupan i pretraživ. U trećoj sekciji teme su bile povezane sa suvremenim migracijama Hrvata. Prvo izlaganje održala je Monika Balića sa Sveučilišta u Zagrebu, koja je govorila o iseljavanju Hrvata od ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Statistički podatci izneseni u njezinu izlaganju najviše su se odnosili na razdoblje od 2018. do 2021. te su usporedene brojke koje daje Državni zavod za statistiku sa statističkim podacima koje daju zemlje u koje su se Hrvati najviše iselili (Njemačka, Irska i Austrija). U drugome izlaganju Wollfy Krašić sa Sveučilišta u Zagrebu dao je pregled jugoslavenskih klubova iz 1960-ih namijenjenih izbjeglicama u Njemačkoj te naveo da politika tih klubova nije odgovarala Hrvatima u inozemstvu koji su i dalje imali snažan nacionalni

identitet unatoč tomu što nisu više živjeli u Hrvatskoj. Natasha Kathleen Ružić, Marina Perić Kaselj i Vanda Babić Galić iz Instituta za migraciju i narodnost govorile su o Hrvatima prve i druge generacije koji su se iz Australije doselili u Hrvatsku. U izlaganju autorice su navele pozitivne aspekte koje su izrazili ti doseljenici te probleme s kojima su se susreli. Walter F. Vori Lalich govorio je o problemima s kojima su se susreli Hrvati koji su se preselili u Australiju od rasizma do Domovinskoga rata u Hrvatskoj, koji je i na njih ostavio posljedice. U četvrtoj sekciji teme su uglavnom bile povezane s hrvatskom poviješću. Prvo izlaganje sekcije održala je Gordana Galić Kakkonen sa Sveučilišta u Splitu. U izlaganju je analizirala časopis *Dom i svijet*, koji je izlazio od 1888. do 1923. u Zagrebu. Taj se časopis promovirao kao *ilustrirane novine za zabavu i informiranje o dnevnim događanjima* te je time vrijedan povijesni izvor za proučavanje kulturnoga i društvenoga života Hrvata u to doba. Danijel Džino sa Sveučilišta Macquarie održao je izlaganje o tome kako na tome sveučilištu u posljednje četiri godine na *Odjelu za povijest i arheologiju* i dalje održavaju izlaganja te se pišu radovi o hrvatskoj povijesti i arheologiji unatoč tomu što je Sveučilište ukinulo kolegije *Hrvatska povijest i civilizacija*, *Hrvatske migracije i transnacionalni identiteti* i *Arheologija Dalmacije*. Marta Penava sa Sveučilišta u Splitu dala je pregled razvoja psihologije kao akademske znanstvene discipline u Hrvatskoj otkad je Marko Marulić uveo taj naziv do danas. Na kraju izlaganja spominje da je na Sveučilištu u Splitu akademske godine 2020./2021. uveden studij psihologije na engleskome jeziku na kojemu dio studenata čine Hrvati iz dijaspore. Daria Kurtić iz Agencije za odgoj i obrazovanje održala je izlaganje o izradi videolekcija. Spomenula je da je od pandemije bolesti COVID-19 porastao broj videomaterijala za učenje te potreba za njihovom izradom. Prikazala je proces izrade videopredavanja za nastavu glazbene i likovne kulture te prikazala rezultate istraživanja koje se temelji na upitnicima o mišljenju nastavnika o korištenju videomaterijalima.

U prvoj popodnevnoj sekciji teme su uglavnom bile povezane s arhitekturom. Prvo izlaganje prve sekcije o razvoju hrvatske arhitekture pod utjecajem Austro-Ugarske u XIX. i XX. stoljeću održao je Dragan Damjanović sa Sveučilišta u Zagrebu. Izlaganje o izgradnji građevina na području Makarske rivijere u 1960-ima održala je Dora Štublin sa Zadarskoga sveučilišta. Mark Matić sa Sveučilišta Macquarie govorio je o značajkama kontroverznih tekstnih grafita u Hrvatskoj, navodeći, kao jedan od zanimljivijih primjera, grafit napisan u Splitu 2020. koji želi smrt srpskom tenisaču Novaku Đokoviću kad je dobio COVID virus tijekom svoje *Adria tour 2020.* u Zadru.⁵ U drugoj sekciji teme su uglavnom bile jezikoslovne. Sanja Vulić Vranković sa Sveučilišta u Zagrebu i Ines Orinčić sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli usporedile su ozaljski govor s gradišćanskohrvatskim. Usporedba se temeljila na terenskim istraživanjima koja traju od 1980-ih do danas. Emina Berbić Kolar sa Sveučilišta Jo-

⁵ Više o tome ovdje: <https://edition.cnn.com/2020/06/27/tennis/novak-djokovic-adria-tour-backlash-spt-intl/index.html> (pristupljeno 31. III. 2024).

sipa Jurja Strossmayera u Osijeku govorila je o procesu očuvanja dijalekta sela Siče i Stari Perkovci, koji su pod zaštitom Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Irena Krumes sa Sveučilišta Slavonski Brod u svojem je izlaganju dala pregled franjevačkih književnih i jezikoslovnih radova, rječnika, prijevoda i jezičnih prilagodba koje su se događale do ilirskoga preporoda. Posljednje izlaganje sekcije održale su Marijana Buljan iz tvrtke Special Broadcasting Services i Jasna Novak Milić sa Sveučilišta Macquarie o tjednome *podcastu* za učenje hrvatskoga jezika *Easy Croatian*, koji je namijenjen ponajprije osobama u Australiji koje uče hrvatski kao drugi jezik ili onima koji znaju hrvatski, ali se nisu dugo njime koristili. Uz svaku lekciju *podcasta* dolazi i pojmovnik s kvizom. Treća je sekcija bila posvećena različitim temama. Prvo izlaganje u sekciji održala je Tamara Bodor sa Sveučilišta u Zagrebu, o hrvatskom imigrantu Fedoru Cicaku, koji se preselio u Ameriku prije kraja Drugoga svjetskog rata te je tamo ostao živjeti i predavati na američkim sveučilištima. U središtu izlaganja nalaze se njegova pisma u kojima se mogu vidjeti razmišljanja intelektualca imigranta o hrvatskome društvu nakon pada komunizma te o Domovinskom ratu. Luka Budak sa Sveučilišta Macquarie dao je pregled aktivnosti Zaklade hrvatskih studija (Croatian Studies Foundation) od nastanka 1984. do danas. Rebeka Mesarić Žabčić iz Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu prikazala je demografske podatke koji se odnose na Hrvatsku između 1953. do 2021., a razvrstani su po razdobljima i obuhvaćaju spol, starost, religiju, nacionalnost, obrazovanje i poznavanje materinskoga jezika. U četvrtoj sekciji govorilo se o novim utjecajima engleskoga na hrvatski jezik, mrežnoj komunikaciji i različitim grafičkim simbolima. Prvo izlaganje u četvrtoj sekciji održala je Jagoda Granić sa Sveučilišta u Splitu, o položaju hrvatskoga jezika s obzirom na nove političke, društvene i kulturne utjecaje. Hrvati upijaju riječi iz različitih i promjenjivih izvora te zajedno s prethodno naučenim narječjima i jezicima (standardnim hrvatskim, lokalnim narječjima manjih mjesta i engleskim) stvaraju novi jezični repertoar. Drugo izlaganje održale su Diana Stolac, profesorica emerita sa Sveučilišta u Rijeci, i Jim Hlavač sa Sveučilišta Monash u Melburnu o vizualizaciji jezika u različitim simbolima koji se pojavljuju u Rijeci. To uključuje službene javne znakove, neslužbene znakove i druge vrste znakova. Slavica Vrsaljko sa Sveučilišta u Zadru govorila je o sve većem utjecaju engleskoga jezika na svakodnevni govor Hrvata, koji je prouzročen utjecajem medija, u prvome redu interneta i društvenih mreža. Dala je primjer neprilagođenih engleskih posuđenica koje postoje u svakodnevnome govoru i pisanju u Zadru. Posljednje izlaganje u ovoj sekciji održali su Lucia Miškulin Saletović sa Sveučilišta u Zagrebu, Danijel Labaš s Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta i Adrian Beljo s Sveučilišta Edward Bernays, o korištenju kratica, *emojia* i emotikona⁶ za zamjenu riječi te izra-

⁶ Emotikoni su znakovi nastali tipkovnicom koji su oblikovani tako da predočuju ljudsko lice i izražavaju koji osjećaj (*Školski rječnik*, 2012). *Emoji* se razlikuju od emotikona po tome što osjećaj, događaj ili pojam prikazuju slikovno malom ikonom, za razliku od emotikona koji se koriste utipkanim znakovima za prikaz (*Dictionary*, 2021).

žavanje emocija u porukama. Analizirali su korpus koji sadržava 200 hrvatskih poruka napisanih 2022. i 2023. godine. Polovicu poruka u korpusu napisali su pripadnici generacije X (rođeni između 1960. i 1980), a drugu polovicu pripadnici generacije Z (rođeni između 2000. i 2011). Rezultati njihove analize pokazuju razlike između tih generacija u količini, rasponu te kontekstu korištenja kratica, *emojia* i emotikona.

Na kraju skupa ukratko su prikazane knjige sudionika skupa. Teme knjiga uglavnom su bile povezane s izlaganjima sudionika. Nakon predstavljanja knjiga organizatori skupa završnim su govorom zatvorili radni dio skupa.

Četvrtoga dana skupa organiziran je izlet u Wollongong, grad u kojemu živi i djeluje veći broj Hrvata. Na početku izleta jedna skupina sudionika otišla je u crkvu Hrvatske katoličke zajednice na misu, a druga skupina na planinu Mount Keira. Za obje je skupine priređen zajednički domjenak u prostorima Hrvatske katoličke zajednice te su, uz glazbu, poslušali i kratko izlaganje o osnivanju Hrvatske katoličke zajednice i izgradnji njezine crkve te pogledali prigodni film. Dok je dio sudionika vrijeme nakon ručka proveo na plaži u Wollongongu, na kojoj zbog jakih struja nije dopušteno kupanje u dubljem moru, drugi je dio otišao razgledati centar grada. Nakon večere slijedio je povratak na Sveučilište Macquarie te oproštaj sudionika.

Na skupu su obrađene različite teme i prikazani rezultati istraživanja povezanih s hrvatskim jezikom, književnošću, poviješću i kulturom. Na skupu je s izlaganjima sudjelovalo osamdesetak uglednih znanstvenika iz Argentine, Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Irske, Nizozemske i SAD-a. Poseban je naglasak bio na temama povezanim s Hrvatima u dijaspori, učenjem i poučavanjem hrvatskoga jezika te hrvatskom baštinom. Nažalost, sudionici su na skupu doznali da se najavljuje ukidanje studija hrvatskoga jezika i kulture na Sveučilištu Macquarie te su ih organizatori pozvali da potpišu peticiju protiv ukidanja toga studija jer je poučavanje hrvatskoga na tome Sveučilištu iznimno važno zbog velikoga broja Hrvata i njihovih potomaka (druga, treća, četvrta generacija) u Australiji.

Dio radova sa skupa bit će objavljen u elektroničkome i tiskanome obliku krajem 2024. u časopisu *Croatian Studies Review*.

JOSIP MIHALJEVIĆ

Članci su dostupni pod licencijom Creative Commons: Imenovanje 4.0 međunarodna (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Sadržaj se smije umnožavati, distribuirati, priopćavati javnosti, prerađivati i koristiti u bilo koju svrhu, uz obavezno navođenje autorstva i izvora.